

EVROPSKÝ PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument ze zasedání

16. 1. 2012

B7-0008/2012

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě otázek k ústnímu zodpovězení B7-0021/2012, B7-0675/2011 a B7-0676/2011

v souladu s čl. 115 odst. 5 jednacího řádu

o nerovnováze v potravinovém distribučním řetězci (2011/2904(RSP))

George Lyon, Britta Reimers, Liam Aylward, Marit Paulsen, Sylvie Goulard, Riikka Manner
za skupinu ALDE

Usnesení Evropského parlamentu o nerovnováze v potravinovém distribučním řetězci (2011/2904(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na své usnesení ze dne 8. července 2010 o budoucnosti společné zemědělské politiky po roce 2013, ze dne 18. ledna 2011 o uznání zemědělství jako strategického odvětví v souvislosti se zajišťováním potravin a ze dne 23. června 2011 o budoucnosti SZP do roku 2020: řešení problémů v oblasti potravin a přírodních zdrojů a územní problematiky,
 - s ohledem na sdělení Komise nazvané Lepší fungování potravinového řetězce v Evropě (COM (2009) 0591) a na různé pracovní dokumenty, které jsou k tomuto sdělení připojeny, a také na své usnesení ze dne 7. září 2010 o spravedlivých příjmech zemědělců: lepší fungování potravinového řetězce v Evropě,
 - s ohledem na rozhodnutí Komise ze dne 30. července 2010, kterým se zřizuje fórum na vysoké úrovni pro lepší fungování potravinového řetězce (2010/C 210/03),
 - s ohledem na závěrečná doporučení skupiny na vysoké úrovni pro konkurenceschopnost zemědělsko-potravinářského průmyslu ze dne 17. března 2009 a na závěry Rady ze dne 29. března 2010 o lepším fungování potravinového řetězce v Evropě,
 - s ohledem na prohlášení Evropského parlamentu ze dne 19. února 2008 o šetření a nápravě zneužívání postavení, kterého se dopouštějí velké supermarkety působící v Evropské unii, a na své usnesení ze dne 26. března 2009 o cenách potravin v Evropě,
 - s ohledem na čl. 115 odst. 5 a čl. 110 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že sdělení Komise o lepším fungování potravinového řetězce (COM (2009) 0591) poukázalo na závažnou nerovnováhu v potravinovém distribučním řetězci, a to včetně: zneužívání dominantní kupní síly, nerovných smluvních podmínek; opožděných plateb, jednostranných změn smluv, omezeného přístupu na trh, nedostatku informací o tvorbě cen, nerovnoměrného rozdělování ziskových marží v potravinovém řetězci a řady problémů souvisejících se zvýšenou koncentrací v maloobchodním sektoru;
- B. vzhledem k tomu, že stupeň koncentrace velkých maloobchodních prodejců v Evropské unii negativně postihuje výrobce, protože vede k rostoucí nerovnováze postavení mezi smluvními stranami, což má za následek postupnou ztrátu vyjednávací síly zemědělských výrobců při určování výše cen v hodnotovém řetězci – od prvovýroby, přes zpracování až ke konečnému spotřebiteli;
- C. vzhledem k tomu, že ztráta vyjednávací síly při určování cen na jedné straně a růst výrobních nákladů na straně druhé znevýhodňují zemědělské podniky, a tím případně oslabují dlouhodobý výrobní potenciál v členských státech a zhoršují jejich závislost na vnějších trzích;

- D. vzhledem k tomu, že nízké ceny placené výrobcům a jiným dodavatelům neznamenají vždy nízké ceny pro spotřebitele a snížený počet distribučních kanálů by také mohl negativně ovlivnit sortiment produktů, z nichž si může spotřebitel v dlouhodobém horizontu vybírat;
1. zdůrazňuje, že problém nerovnováhy v potravinovém distribučním řetězci má jasný celoevropský rozměr vzhledem ke strategickému významu zemědělsko-potravinářského řetězce pro Evropskou unii; připomíná, že potravinový dodavatelský řetězec, zemědělství, zemědělsko-potravinářský průmysl a distribuce představují 7 % všech pracovních míst v EU a produkují 1400 miliard EUR ročně;
 2. upozorňuje na probíhající činnost fóra na vysoké úrovni pro lepší fungování potravinového řetězce, zejména na jeho platformu týkající se vztahů mezi podniky; požaduje, aby byl Evropský parlament pravidelně oficiálně informován o aktuálním stavu probíhající činnosti a přijatých rozhodnutích;
 3. vyzývá Komisi, aby v případě potřeby navrhla právní předpisy – aniž by narušila řádné fungování trhů – a aby také podporovala v tomto odvětví samoregulaci k budování spravedlivějších a transparentnějších vztahů mezi výrobcí, dodavateli, zpracovateli a distributory potravinářských výrobků, a zajistila řádné provádění již platných pravidel;
 4. trvá na tom, aby členské státy hrály aktivní roli v sestavování poradenských fór s cílem podpořit dialog a vypracovat pokyny, které zajistí spravedlivější a vyrovnanější vztahy mezi jednotlivými subjekty v celém potravinovém řetězci;
 5. trvá na tom, že je třeba upřesnit definici podezřelých a nekalých praktik, aby mohla být přijata příslušná opatření, mohl být prováděn dohled a v případě potřeby vhodně použity sankce;
 6. chce poukázat na tento neúplný seznam praktik, které vzbuzují mezi producenty obavy:

I) Přístup k maloobchodním prodejcům:

- i) zálohová platba za zahájení jednání
- ii) zaváděcí poplatky
- iii) vstupní poplatky
- iv) zpoplatnění regálové plochy
- v) vnucování propagačních akcí
- vi) opožděné platby
- vii) tvorba cen
- viii) doložka výhod pro nejlepší klienty

II) Nerovné smluvní podmínky nebo jednostranné změny smluvních podmínek:

- i) jednostranné a zpětné změny smluvních podmínek
- ii) jednostranné porušení smlouvy
- iii) doložka o exkluzivitě / poplatky za exkluzivitu
- iv) vynucování nedobrovolného příspěvku pro soukromé značky
- v) vnucování standardních modelových smluv

- vi)odvetné praktiky
- vii)nepsané smluvní dohody
- viii)vracení marže
- ix)nadměrné slevy
- x)opožděné platby
- xi)vynucování plateb za zpracování / odstranění odpadu
- xii)skupinové nákupy / společné vyjednávání
- xiii)obrácené dražby
- xiv)nerealistické dodací podmínky
- xv)nucené používání (konkrétního) dodavatele obalů nebo obalového materiálu
- xvi)nucené využívání (konkrétního) logistického centra nebo operátora
- xvii)platby k pokrytí (předem nesjednané) propagace
- xviii)nadměrné objednávky produktu určeného k propagaci
- xix)platby za nedosažení určité úrovně prodeje
- xx)vynucování dodatečných slev od dodavatelů za prodej nad určitou úroveň
- xxi)jednostranné stahování zboží z regálů
- xxii)vynucování bezpodmínečného vracení (neprodaného) zboží
- xxiii)vymáhání nákladů od dodavatelů v souvislosti se ztrátou nebo krádeží zboží
- xxiv)vymáhání přehnaných nákladů od dodavatelů v souvislosti se stížnostmi zákazníků;

7. vyzývá ke zřízení rámce, který by tyto postupy účinně kontroloval, a to především zahájením průzkumu v celém sektoru a vytvořením systému hodnocení a monitorování prováděného členskými státy a koordinovaného Evropskou komisí;
8. vyzývá k posílení prostředků, jež zajistí dodržování lhůt splatnosti, a případně k vytvoření nových nástrojů, které dobu mezi dodáním zboží a obdržením platby zkrátí na minimum; v této souvislosti zdůrazňuje, že je naléhavě třeba nalézt řešení konkrétních problémů, s nimiž se potýkají výrobci produktů podléhajících zkáze s krátkou trvanlivostí, kteří mají vážné problémy s peněžními toky;
9. bere na vědomí opatření uvedená v předběžných návrzích Komise na reformu SZP, jejichž cílem je posílit postavení zemědělců v potravinovém dodavatelském řetězci podporou organizací výrobců a meziodvětvových organizací a propagací krátkých řetězců mezi výrobci a spotřebiteli, jako jsou trhy s místními produkty; domnívá se, že posílení postavení pomůže zemědělcům získat spravedlivější podíl z přidané hodnoty;
10. trvá na tom, aby maloobchodníci umísťovali do regálů kromě svých vlastních značek také nezávislé značky, aby měli spotřebitelé co nejširší výběr; vyzývá k větší transparentnosti a spravedlnosti při stanovování cen vlastních i nezávislých značek; trvá na tom, že musí existovat pravidla, která zabrání parazitujícímu napodobování nezávislých značek velkými maloobchodníky při vytváření vlastních značek;
11. vyzývá ke sbližování výkladu práva hospodářské soutěže EU v jednotlivých členských státech, aby mohlo být jednání narušující hospodářskou soutěž odhalováno a vykládáno stejným způsobem v celé Unii, a žádá Komisi, aby vydala pokyny pro vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž, aby více uplatňovaly holistický přístup s vertikálním zaměřením na celý potravinový dodavatelský řetězec;

12. vyzývá Komisi, aby provedla důkladnou analýzu rozdílů mezi přístupy 27 vnitrostátních politik v oblasti hospodářské soutěže a aby podpořila řešení, která by zahrnovala všechny partnery v potravinovém dodavatelském řetězci a která by zabránila zneužívání dominantního postavení, k němuž často dochází na úkor zemědělských výrobců;
13. vyzývá Komisi, aby koordinovala práci svých jednotlivých útvarů, aby hrály účinnější roli v monitorování cen v celém potravinovém dodavatelském řetězci a při sledování maloobchodní dynamiky a příslušných podílů na trhu v celé EU;
14. vyzývá k zřízení nezávislých národních veřejných ochránců práv v oblasti obchodování s potravinami, který by spolupracoval s příslušnými orgány pro hospodářskou soutěž a obchod a který by měl napomáhat při výměně informací a osvědčených postupů, poskytovat poradenství v oblasti platných právních a správních předpisů a doporučovat včasné a přiměřené sankce;
15. trvá na systému sankcí, které se mají uplatňovat v případě nekalých praktik; musí být přiměřené k finanční a obchodní újmě způsobené subjektům v potravinovém dodavatelském řetězci;
16. domnívá se, že řešení nerovnováhy potravinového distribučního řetězce spočívá v upraveném rámci kombinujícím regulaci, úpravu právních předpisů v oblasti hospodářské soutěže a horizontálnější přístup ve spojení se samoregulačními dohodami; trvá na tom, aby členské státy podporovaly vypracování osvědčených postupů nebo etických kodexů v partnerství se všemi zúčastněnými stranami;
17. domnívá se, že by v celé EU měla být spuštěna kampaň informující zemědělce o jejich smluvních právech a také o nejčastějších nekalých a podezřelých smluvních a obchodních praktikách;
18. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.